

PROGRAM WSPÓŁPRACY Z RODZICAMI I ŚRODOWISKIEM LOKALNYM

SPIS TREŚCI

Wstęp

I. Założenia programowe

II. Materiał programowy

III. Ewaluacja programu

WSTĘP

Szkoła to spotkanie osób, a przede wszystkim nauczyciela i ucznia, wychowawców oraz osób spoza szkoły, związanych z jej funkcjonowaniem, działalnością, promowaniem.

Dlatego też, skuteczne porozumiewanie się to podstawa stosunków międzyludzkich a więc również wszelkich działań obywatelskich. Wymaga ono umiejętności przekazywania własnych poglądów czy uczuć, a równocześnie właściwego odbierania i interpretowania informacji, komunikatów wysyłanych przez innych.

Bardzo ważnymi i pożądanymi umiejętnościami jest nawiązywanie kontaktu, uważne słuchanie, zadawanie pytań, rozumienie i interpretowanie przekazów.

Rzetelna informacja jest potrzebna wszystkim, pomaga w podjęciu trafnej decyzji przy powstaniu i realizacji inicjatywy, w rozwiązywaniu konfliktów, przy ustalaniu i egzekwowaniu swoich praw, ułatwia przewidywanie możliwości zrealizowania swoich zadań, służy do określenia odpowiedzialności poszczególnych osób, instytucji czy władz.

Uczestnicząc w życiu społecznym, przyjmujemy liczne zobowiązania. Niektóre są rezultatem naszej decyzji, inne wynikają z norm obowiązujących w danej zbiorowości lub miejscu, zasad etycznych czy religijnych. Nie należy również zapominać, że jesteśmy członkami wspólnoty samorządowej, czyli mieszkańcami gminy - należy w kontaktach wychodzić tu od swojej miejscowości i coraz dalej, czyli poznawać swą "Małą Ojczyznę".

Każda szkoła funkcjonuje w innych warunkach organizacyjnych, materialnych i środowiskowych. Te warunki powodują powstawanie określonych problemów, specyficznych dla każdej placówki.

Niemożliwym jest podanie gotowych form, metod i zasad postępowania. Od dyrektorów, nauczycieli i wychowawców wymaga się samodzielności i innowacyjności w kontaktach z ludźmi dorosłymi. Aby relacje z osobami dorosłymi były pozytywne i właściwe, należy przestrzegać następujących reguł:

- zgodności komunikacji werbalnej i niewerbalnej,

- ograniczanie sygnałów niewerbalnych na rzecz komunikatów słownych,
- komunikatywność i poprawność językowa,
- rzeczowość, zwięzłość, uwzględnianie zainteresowań słuchacza,
- zaznaczanie źródeł, podkreślanie własnych poglądów, wyrażanie potrzeb i uczuć, jasne formułowanie prośb i odmowy,
- otwartość, szczerowość, bezpośredniość,
- asertywne wyrażanie i przyjmowanie opinii, krytyki, pretensji,
- negocjowanie nastawione na współpracę,
- podkreślanie pozytywnych aspektów relacji,
- ocenianie zachowań zamiast osoby,
- uważne słuchanie, podtrzymywanie rozmowy, okazywanie zrozumienia.

Bezwzględny priorytet w wychowaniu młodego człowieka ma dom rodzinny. Rodzice mają prawo decydowania o całym procesie wychowania dziecka, również tym, który dokonuje się w szkole. Rola szkoły pozostaje niezastąpiona w zakresie wprowadzania ucznia w kontakty społeczne oraz rozwijania jego wiedzy i umiejętności. Niektóre zadania szkoła dzieli z innymi instytucjami wychowawczymi, organizacjami młodzieżowymi, klubami, towarzystwami, itp. Powinna pozostawać z nimi we współpracy. Współpraca ta rozpoczyna się przy przyjmowaniu dziecka do szkoły, rodzice już wtedy mają okazję zapoznać się z ofertą wychowawczą, występującą w Programie wychowawczym szkoły.

Należy również nawiązać współpracę ze świetlicą wiejską, Radą sołecką oraz samorządem lokalnym. Są to ogniwa uzupełniające się nawzajem.

Proponowany program jest skierowany do nauczycieli i wychowawców. Jest oparty na właściwej organizacji i komunikacji między osobami dorosłymi. Wskazuje sposoby współpracy z nimi. Bardzo dużą rolę odgrywa tu dialog prowadzony między tymi osobami. Rodzice, jak i inne osoby mogą stać się prawdziwymi partnerami szkoły. Współpraca ta może przyczynić się do tworzenia lepszych warunków rozwoju dzieci. A o to przecież chodzi wszystkim zainteresowanym jakością edukacji.

Założenia programowe.

Zadaniem szkoły jest wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju w procesie nabywania wiedzy o świecie, o samym sobie, wprowadzenie dziecka w złożoność świata, uświadomienie mu miejsca współczesnego człowieka w środowisku społecznym, przyrodniczym i kulturowym. Zadanie to jest nierozdzielne z wychowaniem. Wychowanie jest procesem złożonym, obejmującym różnorodne formy oddziaływania na człowieka warunkujące jego

rozwój w poszczególnych fazach całego życia. Czynniki, które wpływają na jednostkę, to wpływy:

- rodziny,
- kręgu rówieśników,
- otoczenia społecznego,
- środowiska lokalnego,
- środków masowego przekazu i specjalnych instytucji celowo powołanych do organizowania procesu wychowawczego.

Wychowanie to świadome organizowanie działalności społecznej, której celem jest wywołanie zamierzonych zmian w osobowości człowieka. Zmiany te obejmują zarówno stronę poznawczo - instrumentalną, związaną z poznaniem rzeczywistości i umiejętnością oddziaływania na nie, jak i aksjologiczną, która polega na kształtowaniu stosunku człowieka do świata i ludzi, jego przekonań i postaw, układu wartości i celu życia. Proces i wyniki wychowania kształtują się pod wpływem:

1. świadomego i celowego oddziaływania odpowiedzialnych za wychowanie osób i instytucji (wychowawca, rodzic, środowisko lokalne),
2. systemu wychowania równoległego, odpowiednio zorganizowanej działalności środków masowego oddziaływania,
3. wysiłków jednostki nad kształtowaniem własnej osobowości.

Wychowanie nie powinno adaptować dzieci do cywilizacji, która jest, lecz przygotować do tej, jaką pragniemy kształtować. Wychowanie musi być rozumiane jako wychowanie dla nowego świata, jako wychowanie dla zmiany, a nie kontynuacji. Mogą to być obywatele świata, odpowiedzialni za jego los. Zadania wychowania:

- przygotowanie do pełnienia określonej funkcji w społeczeństwie,
- przygotowanie do pracy,
- edukacja kulturalna.

Cele te powinny przyświecać przy organizowaniu współpracy szkoły z osobami dorosłymi. Powinny mieć jak najdalej posunięty interes i dobro dziecka. Zasięg wychowania bowiem nie ogranicza się tylko do rodziny, ale jest nieporównanie szerszy. Dziecko ulega ciągłej socjalizacji. Socjalizacja to ogół działań ze strony społeczeństwa, zwłaszcza rodziny, szkoły i środowiska

społecznego zmierzających do uczynienia jednostki istotą społeczną, czyli stanie się pełnowartościowym członkiem społeczeństwa. Z procesem socjalizacji człowiek ma do czynienia już od samego momentu urodzenia. Kolejno oddziałuje na niego:

- najbliższe środowisko-czyli dom, później podwórko i przedszkole,
- grupy rówieśnicze,
- środki masowego przekazu - RTV, wideo, kino, prasa, internet,
- wyznawana religia,
- lektura,
- obserwacja dorosłych,
- kościół,
- instytucje pozaszkolne.

Rodzina i szkoła stanowią jednak dwa podstawowe środowiska wychowawcze mające decydujący wpływ na wielostronny rozwój młodego pokolenia. Wpływ ten jest tym korzystniejszy, im częściej nauczyciele i rodzice nawiązują ze sobą bliskie kontakty i skłonni są do wzajemnego współdziałania lub współpracy. Potem rozszerza się to na środowisko lokalne. O ile działalność rodziców w polskim systemie oświaty regulują następujące akty prawne jak:

- Konwencja o prawach dziecka,
- Ustawa o systemie oświaty,
- Zarządzenie Nr 14 MEN w sprawie ramowego statutu szkoły publicznej,

tak i kontakt z innymi instytucjami lub osobami, ma wpływ na jakość danej szkoły, ma istotne znaczenie i wynika z odrębnych przepisów. Aby współpraca ta była owocna, konieczne jest przestrzeganie następujących zasad:

- zasady partnerstwa,
- zasady wielostronnego przepływu informacji,
- zasady jedności oddziaływań - konieczność realizowania zgodnych ze sobą celów wychowania,
- zasady pozytywnej motywacji - dobrowolny i chętny udział we współdziałaniu,
- zasady aktywnej i systematycznej współpracy.

Celem wychowania szkolnego jest pełny rozwój ucznia we wszystkich sferach jego osobowości. Priorytetami w wychowaniu są:

- pomoc w uzyskaniu orientacji etycznej i hierarchizacji wartości,
- personalizacja życia i odnajdywania swojego miejsca w rodzinie, w grupie rówieśniczej, w społeczności szerszej (lokalnej, regionalnej, narodowej),
- kształtowanie etyki pracy.

Reguły negocjacji nastawionych na współpracę to:

- oddzielanie ludzi od problemów,
- koncentrowanie się na ważnych sprawach,
- poszukiwanie rozwiązań dających korzyści obu stronom,
- odnotowywanie, nazywanie osiągnięć negocjacyjnych.

Etapy negocjacji nastawionych na współpracę to:

- ustalenie reguł postępowania,
- nazwanie problemów,
- zdefiniowanie problemów,
- poszukiwanie rozwiązań.

Material programowy.

I. Współpraca szkoły z rodzicami. Szkoła współpracuje z rodzicami, bo:

- istnieje wspólny cel - rodzicom i nauczycielom zależy na rozwoju dziecka,
- rodzice ponoszą odpowiedzialność za opiekę i wychowanie dziecka i nie są z niej zwolnieni, gdy posyłają dziecko do szkoły,
- szkoła uczy i wychowuje dzieci, dla których istotne są jednolite zasady postępowania w sprawach wychowawczych wszystkich dorosłych,
- rodzice wywierają ogromny wpływ na przyswajane przez dzieci wartości, przekonania i zachowania - szkoła dopełnia działanie domu,
- bez współdziałania z rodzicami szkoła nie poradzi sobie np. z takimi problemami jak: agresja i inne patologie, profilaktyka uzależnień,
- szkoła może pomóc rodzicom w ich kłopotach wychowawczych,
- rodzice mogą pomóc szkole w jej kłopotach organizacyjnych,
- oczekiwania rodziców to ważna informacja dla szkoły planującej swoje zadania,
- opinia rodziców o szkole może być pożyteczną informacją i służyć poprawie

jakości jej pracy,

- rodzice mają prawo do rzetelnej informacji o swoim dziecku,
- rodzice mają prawo do wyrażania swojej opinii o szkole,
- integracja rodziców może przyczynić się do większej integracji dzieci w szkole,
- wśród rodziców jest wielu fachowców, z których wiedzy i umiejętności szkoła może korzystać.

Formy współpracy szkoły z rodzicami:

1. Organizacja spotkań informacyjnych i integrujących z wychowawcami i uczącymi (na początku roku szkolnego).
2. Spotkania dotyczące rozwoju zdolności dziecka oraz rozwiązywanie aktualnych trudności wychowawczo-dydaktycznych – (konsultacje-wywiadówki).
3. Odwiedzanie swoich wychowanków w domach, poznanie warunków i nawiązywanie dobrych kontaktów z rodzicami (poznanie środowiska domowego, wywiad środowiskowy).
4. Pedagogizacja rodziców poprzez upowszechnianie wiedzy psychologicznej i pedagogicznej - opracowanie programu spotkań z rodzicami, który dotyczyłby problematyki zawartej w wybranych naukach społecznych np.:
 - rozwój psychiczny dzieci i młodzieży,
 - rozwój zainteresowań, a dobór lektury,
 - trudności wychowawcze,
 - pojęcie "wychowanie",
 - samodzielność, dyscyplina, granice swobody w wychowaniu dzieci,
 - problem wolnego czasu i właściwa jego pedagogiczna organizacja.
5. Pogłębianie więzi wspólnoty klasowej poprzez organizowanie wycieczek, okolicznościowych spotkań związanych z przekazywaniem dziedzictwa kulturowego (Święta Bożego Narodzenia, Święta Wielkanocne - tradycje, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki i inne) i historycznego.
6. Udział i towarzyszenie rodziców w uroczystościach i imprezach szkolnych (np. projekty).
7. Indywidualne spotkania rodziców wynikające z bieżących potrzeb.
8. Organizowanie pomocy materialnej i wypoczynku dla dzieci z rodzin jej potrzebujących lub odwiedzających szkołę (dzieci z innej miejscowości, gminy,

z zagranicy itp.).

9. Pomoc w pozyskiwaniu sponsorów.
10. Zapoznanie rodziców z opracowanym programem wychowawczym.
11. Dokładne precyzowanie stawianych uczniom wymagań, dotyczących pożądaných przez siebie zachowań uczniów, które zapewnią utrzymanie ładu społecznego - szczególnie dyskutowane z rodzicami.
12. Rzetelne egzekwowanie powyższych wymagań.
13. Włączenie rodziców do pomocy przy realizacji zamierzeń wychowawczych i kształceniowych.
14. Organizowanie wspólnych warsztatów z rodzicami - tematyka powinna stanowić wsparcie dla rozwiązywania trudnych problemów wychowawczych przed jakimi stają rodzice, a zarazem nauczyciele.
15. Wykorzystywanie rodziców - ekspertów w sprawach wychowawczych, związanych z funkcjonowaniem szkoły.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym.

1. Współpraca z Radą Rodziców:

- współuczestniczenie w opracowaniu programu wychowawczego szkoły,
- występowanie do dyrekcji szkoły z wnioskami i opiniami dotyczącymi wszystkich spraw oświatowych,
- udzielanie pomocy samorządowi uczniowskiemu,
- podejmowanie działań na rzecz poprawy bazy szkoły,
- pozyskiwanie środków finansowych celem wsparcia potrzeb szkoły,
- pomoc w kultywowaniu tradycji i organizowaniu imprez, uroczystości szkolnych,
- występowanie w ważnych sprawach z petycjami do Rady Sołeckiej, radnych, Wójta,
- pomoc w pozyskiwaniu sponsorów,
- podejmowanie inicjatyw dotyczących życia szkoły i ich opiniowanie,
- wspieranie działalności wychowawczej.

2. Współpraca z Radą Sołecką:

- organizowanie wspólnych spotkań celem poznania potrzeb szkoły i naszej

miejsowości,

- zwracanie się z prośbą o pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych,
- pomoc w organizowaniu uroczystości związanych z potrzebami społeczności - np.: "Jasełka", "Dożynki", "Wielkanocne palmy",
- kultywowanie tradycji religijnych,
- poznanie potrzeb naszej miejscowości, jej historii, tradycji,
- pomoc i udział w organizowanych przez szkołę różnych przedsięwzięciach,
- zapraszanie sołtysa wsi w roli eksperta od spraw miejscowości.

3. Współpraca z Ośrodkiem Zdrowia w Kościerzycach:

- kontrolowanie stanu zdrowia dzieci i młodzieży szkolnej,
- kwalifikowanie dzieci na zajęcia gimnastyki korekcyjno - kompensacyjnej,
- zapraszanie pielęgniarki środowiskowej, omawianie spraw związanych z higieną ciała,
- organizowanie spotkań z lekarzami na temat:
- promowania zdrowia dzieci i młodzieży szkolnej,
- rozumienie potrzeby dbania o zdrowie własne i innych,
- rozpoznawanie i reagowanie w przypadku zagrożeń,
- organizowanie czasu wolnego i nauki.

4. Współpraca z Policją:

- organizowanie spotkań w ramach programu "Bezpieczna droga do szkoły",
- pomoc w zdobywaniu karty rowerowej i motorowerowej,
- poznanie zagrożeń cywilizacyjnych i nabycie umiejętności właściwego zachowania się w kontakcie z przedmiotami niebezpiecznymi, toksycznymi, łatwopalnymi, wybuchowymi i niewypałami,
- pomoc we właściwym zabezpieczeniu mienia szkoły,
- częste kontrole w późnych porach celem zapobieżenia kradzieży i włamaniom,
- pomoc w rozwiązywaniu trudnych problemów wychowawczych.

5. Współpraca ze świetlicą wiejską:

- zapoznanie się z ofertą kulturalną świetlicy,
- pomoc w zagospodarowywaniu czasu wolnego uczniów w właściwy

sposób,

- przygotowywanie programów artystycznych dla społeczeństwa kultywujących tradycje polskie,
- rozwijanie zainteresowań uczniów i reprezentowanie na forum gminy.

6. Współpraca z samorządem lokalnym - odbywa się w oparciu o założenia statutowe

- zwracanie się do GOPS w Lubszy o pomoc dla dzieci z ubogich rodzin w formie dożywiania lub zapomogi losowej,
 - otaczanie szczególną troską dzieci z rodzin dotkniętych alkoholizmem, zwracanie się do Komisji antyalkoholowej o pomoc w organizowaniu wypoczynku zimowego i letniego dla tych dzieci, pokrycia kosztów wycieczek itp., o zorganizowanie fachowych prelekcji na temat niszczącego wpływu alkoholu na organizm ludzki, oraz używania innych używek mających destrukcyjny wpływ na organizm człowieka,
 - zwracanie się o pomoc w organizacji zajęć pozalekcyjnych,
 - organizowanie spotkań dzieci i młodzieży szkolnej z przedstawicielami władz gminy celem poznania problemów i potrzeb mieszkańców całej gminy itp.
 - zwracanie się o pomoc w pozyskiwaniu materiałów dotyczących historii, ekologii i bieżących spraw naszej gminy,
 - zwracanie się z różnego rodzaju petycjami lub opiniami związanymi z bieżącym funkcjonowaniem szkoły,
 - zapraszanie władz samorządowych na uroczystości szkolne,
 - promowanie naszej szkoły w gminie.
- **Ewaluacja programu.**
- Aby się przekonać czy zaproponowany program ma pożądany wpływ i jest w pełni wykorzystywany w realizacji różnych przedsięwzięć organizowanych przez nauczycieli, wychowawców, dyrektora szkoły konieczne jest przeprowadzenie ewaluacji, tj. działania zmierzającego do stwierdzenia, w jakim stopniu zamierzone w programie cele są osiągnięte i czy proponowane formy są skuteczne.
- Ewaluacja programu dotyczyłaby, zatem refleksji na jego temat i oszacowania w jakim stopniu został zrealizowany. Badania ewaluacyjne powinny dotyczyć następujących aspektów:

- form wzajemnego komunikowania się,
- postaw rodziców, nauczycieli, wychowawców i innych wobec koncepcji programowej,
- osiągnięć współpracy.

Pozytywne wyniki ewaluacji są niezwykle ważne, ponieważ będą mówiły o skuteczności programu, wyniki ujemne będą z kolei wskazówką nad czym musimy jeszcze popracować.

Na tej podstawie może być również określony poziom pracy naszej szkoły, który jest niezwykle ważną informacją dla społeczeństwa i tę informację społeczeństwo musi otrzymać.

Szkoła otwarta, to dziś szkoła pracująca przy podniesionej kurtynie, czyli szeroko współpracująca.

Zasady wydobywania z ludzi tego, co w nich jest najlepsze, zaproponowane przez Alana Loy McGinnisa.

1. Od ludzi, którymi kierujesz, oczekuj tego, co najlepsze.
2. Zauważaj potrzeby drugiego człowieka.
3. Wysoko ustawiaj poprzeczkę doskonałości.
4. Ukształtuj środowisko, w którym niepowodzenie nie oznacza przegranej.
5. Jeśli ktoś zdąży tam, gdzie Ty - dołącz do niego.
6. Wykorzystuj wzorce, by zachęcić do sukcesu.
7. Okazuj uznanie i chwał osiągnięcia.
8. Łącz wzmacnianie pozytywne i negatywne.
9. Potrzebę współzawodnictwa wykorzystuj w sposób umiarkowany.
10. Nagradzaj współpracę.
11. Pozwalaj, by w grupie zdarzały się "burze".
12. Staraj się własną motywację utrzymywać na wysokim poziomie.